

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI ARASINDAKİ AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİ
HAKKINDA KARAR

Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 20/05/2024 tarih ve E:2024/69, K:2034/69 sayılı kararıyla;

..... tarafından, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesinin 12/03/2024 tarih ve E:2022/3060, K:2024/819 sayılı kararı ile Bursa Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 12/11/2021 tarih ve E:2021/1439, K:2021/123 sayılı kararı ve Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinin 21/09/2023 tarih ve E:2023/1458, K:2023/3278 sayılı kararı arasındaki aykırılığın giderilmesinin istenmesi nedeniyle,

"Aykırılığın, kamu görevinden çıkarılması sonrasında OYAK tarafından davacıya ödenen tutarın davacının tasarrufuna geçmiş olması nedeniyle bunun da ihraç işlemi nedeniyle davacı lehine ortaya çıkmış bir menfaat olarak değerlendirilmesi ve bu menfaatin/gelirin mahsubu suretiyle gerçek zararın belirlenmesi gerektiğine yönelik Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesi kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği" görüşüyle, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/C maddesinin 5. fıkrası uyarınca karar verilmesi için dosyanın Danıştaya gönderilmesi üzerine,

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkimi'ın açıklamaları dinlendikten sonra konu ile ilgili kararlar ve yasal düzenlemeler incelenerek gereği görüldü:

I- AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI :

A-ANKARA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 7. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2022/3060 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Milli Savunma Bakanlığı, Tedarik Bölge Başkanlığı bünyesinde memur olarak görev yapan davacı tarafından, kamu görevinden ihraç edilmesi sonrasında Ohal İnceleme Komisyonu kararı ile göreve iade edilmesini takiben Oyak hesabının aktif hale getirilmesi için ödediği OYAK nema farkının davalı idare tarafından kendisine ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddedilmesine yönelik işlemin iptali ile işlem nedeniyle mahrum kalınan 48.624,19-TL'nin tarafına ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

Ankara 18. İdare Mahkemesinin 18/10/2022 tarih ve E:2022/333, K:2022/2275 sayılı kararının özeti:

7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun'un "Türk Silahlı Kuvvetleri ile genel kolluk kuvvetleri personeli ve Dışişleri Bakanlığı diplomatik kariyer memurlarına ilişkin kararların uygulanması" başlıklı 10/A maddesine; 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kanunu'nun "Kuruluş" başlıklı 1., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 30. maddelerine; Ordu Yardımlaşma Kurumu Yasal Yardımlar Uygulama Yönergesinin 12. maddesine, 16. ve devamı maddelerine yer verildikten sonra,

Kararda yer verilen 7075 sayılı Kanun hükmü ile, kamu görevinden çıkarılanların

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu tarafından göreve iadelerine karar verilmesi durumunda, işlemin tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte ortadan kalkacağı ve açıkta kaldıkları süreye ilişkin malî ve sosyal haklarının ödeneceği, ancak bu kişilerin, kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamayacağının kurala bağlandığı,

Dava konusu uyuşmazlığın çözümü için öncelikle davacının OYAK'da oluşan emsal farkı tutarı alacaklarının ödenmesi talebinin, 7075 sayılı Kanun'da sayılan ve ödenmesi hüküm altına alınan mali ve sosyal haklardan olup olmadığının açıklığa kavuşturulması gerektiği,

205 sayılı Kanun'un 1. maddesinde Ordu Yardımlaşma Kurumunun (OYAK); Milli Savunma Bakanlığına bağlı olmak ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına kanunda yazılı sosyal yardımları sağlamak maksadıyla kurulduğu, hususi hukuk hükümlerine tabi, mali ve idari bakımdan özerk tüzel kişiliği haiz bir kuruluş olduğunun düzenlendiği, dolayısıyla sosyal devlet kavramının bir gereği olarak oluşan ve işlevine başlamış olan OYAK'ın kuruluş nedeninin Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının sosyal yardım gereksinimine dayandığının anlaşıldığı, 205 sayılı Kanunun gerekçesinde de bu hususun ayrıntılı bir şekilde açıklanarak OYAK'ın ticari kazanç düşüncesinin tamamen dışında, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına sosyal yardım amacıyla kurulduğunu ve daimi üyelerine TC.Emekli Sandığı yardımlarının yanında ek bazı sosyal yardımlar sağlamak amacı güdüldüğünün belirtildiği görüldüğünden, OYAK tarafından üyelerine yapılan yardımlar arasında sayılan ve üyenin kurumda geçen ve aidat ödediği süreye karşılık olarak ödenen emeklilik yardımının mali ya da sosyal bir hak değil sosyal yardım niteliğinde olduğu, dolayısıyla davacı ile emsalleri arasında olduğu ileri sürülen nema farkının 7075 sayılı Kanun uyarınca davacıya ödenmesi gereken mali ve sosyal haklara ilişkin olmadığı, bahse konu talebin tazminat hukuku kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, 7075 sayılı Kanun'da ise, bu Kanun kapsamında göreve dönen kişilerin, kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamayacağının düzenlenmesi karşısında, davacının OYAK'da oluşan nema farkı tutarı alacaklarının ödenmesi talebinin reddine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varıldığı gerekçesiyle, davanın reddine karar verilmiştir.

Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesinin 12/03/2024 tarih ve E:2022/3060, K:2024/819 sayılı kararının özeti:

İdare mahkemesince karara dayanak alınan, 7075 sayılı Kanun'un "Kararların uygulanması" başlıklı 10. maddesinde yer alan, OHAL tedbirleri kapsamında kamu görevinden çıkarılıp bilahare iade edilenlerin kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamayacaklarına dair kuralın, Anayasa Mahkemesinin 12/01/2023 tarih ve 32071 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 30/06/2022 tarih ve E:2018/137, K:2022/86 sayılı kararı ile Anayasa'nın 40. maddesine aykırı bulunarak iptal edildiği belirtildikten sonra,

Anayasa'nın 153. maddesine, 40. maddesine ve 125. maddesine ilişkin açıklamalara yer verildikten sonra,

OHAL tedbirleri kapsamında kamu görevinden çıkarılıp daha sonra OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu kararı ile iade edilenlerin kamu görevinden çıkarılmış olmaları nedeniyle tazminat talebinde bulunamayacaklarını öngören kanun hükmünün Anayasa Mahkemesince iptal

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

edilmesi nedeniyle ortaya çıkan yeni hukukî duruma göre, davacının durumunda olanların kamu görevinden çıkarılmaları nedeniyle idareden tazminat talep edebileceklerinin ve bu amaçla dava açabileceklerinin kabulü gerektiği,

Olağanüstü hal tedbirleri kapsamında uygulanan kamu görevinden çıkarma işlemlerinin önemli bir kısmının, idarenin bir işlemi olmaksızın kanun hükmünde kararnameler ile tesis edilmiş olmakla birlikte, ilgililerin başvurusu üzerine bu işlemlere yapılan itirazları incelemek üzere kurulan ve idari bir yapılanma olduğunda kuşku bulunmayan Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonuna ilgililerin durumunu değerlendirip kamu görevine iadesine karar verebilme yetkisi tanındığına ve bu Komisyonun kararlarına karşı ilgililerce kamu görevinden çıkarılmadan önce son görev yaptıkları kuruma karşı dava açılabilmesi imkânı getirildiğine göre artık bu işlemin genel olarak idareye mal olduğunun ve bunun doğal bir sonucu olarak bu işlem nedeniyle ortaya çıkmış bir zarar varsa bu zararın Anayasa'nın yukarıda anılan düzenlemeleri uyarınca idarece tazmin edilmesi gerektiği,

Bu açıklamalardan sonra, uyuşmazlığın çözümlenebilmesi için davacının, emsalleri ile arasında oluşan farkın kapanması amacıyla OYAK'a yaptığı ödeme nedeniyle bir zararının ortaya çıkıp çıkmadığı ve bir zarar ortaya çıkmışsa bu zararla davacının kamu görevinden çıkarılması işlemi arasında illiyet bağı bulunup bulunmadığının incelenmesi gerektiği,

205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun ilgili hükümlerinin, dosyanın ve aynı konuda açılmış bulunan çok sayıda dosyada ara kararlar üzerine OYAK tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin incelenmesinden; OYAK'ın, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına belli sosyal yardımları sağlamak üzere, Millî Savunma Bakanlığına bağlı olarak kanunla kurulduğu; özellikle daimi üye statüsündekilerin üyeliklerinin kanun gereği gerçekleştiği ve göreve bitişik bir statü olduğu, görevin bir şekilde son bulmasıyla OYAK üyeliğinin de sona erdiği; üyelerin maaşlarından kesilen aidatların nemalandırılması sonucunda üyelerine, emeklilik yardımı, maluliyet yardımı, ölüm yardımı, konut edindirme yardımı gibi sosyal yardımlarda bulunduğu; bu yardımların miktarının belirlenmesinde üyelerinin üyelik süreleri ve ödedikleri aidat miktarının esas olduğu; üyelerinin birikimlerine aidat ödedikleri sürece kar payı işletildiği ve mevzuatında öngörülen şartlar gerçekleştiğinde üyelere birikimlerinin bu kâr payıyla birlikte "emeklilik yardımı" adı altında verildiği; OHAL tedbirleri kapsamında kamu görevinden çıkarılmış olan OYAK üyelerine çıkarılma tarihleri itibarıyla birikmiş olan aidatlarının nemalandırılmış haliyle ödendiği; bunlardan daha sonra göreve iade edilenlerin OYAK üyeliklerinin kanun gereği yeniden gerçekleştiği ancak kamu görevinden çıkarıldıkları dönem için kendilerine iade edilmiş olan birikimlerine ve davalı idare tarafından söz konusu döneme ilişkin olarak Kuruma intikal ettirilmiş olan aidatlarına nemalandırma ve kâr payı uygulaması yapılmaması nedeniyle ilgililer ile emsallerinin Kurum nezdindeki rezervleri arasında bir farklılığın ortaya çıktığı; bu durum nedeniyle Kurum tarafından bu durumda olanlara yazılı bir bildirim yapılarak, ihraç sonrası kendilerine ödenen birikimi nemasıyla birlikte Kuruma geri getirenlerin üyeliklerinin hiçbir emsal kaybı olmadan devam ettirilmesi, geri getirmeyenlerin ise ilk üyelikleri ile göreve iade sonrası başlayan üyeliklerinin sadece süre yönünden birleştirilmesi (bunların Kurum nezdindeki birikimlerinin emsallerine

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

nazaran eksik kalması) şeklinde iki seçenek sunulduğu; başka bir ifadeyle, kamu görevine iade edilen igililerden, kamu görevinden çıkarılması sonrasında kendilerine ödenen meblağın iadesi istenirken rezervlerinin emsalleri ile aynı seviyeye getirilebilmesi için söz konusu emsal farkının da ilgili üye tarafından karşılanmasının istenildiği; ilgililerin kamu görevinden çıkarıldıkları döneme ilişkin aidatlarının ve önceki birikimlerinin söz konusu dönem bakımından nemalandırılmamış olması nedeniyle ortaya çıkan bu rezerv farkının kamu görevinden çıkarılmalarına ilişkin işlemden kaynaklanan bir zarar olduğu ileri sürülerek bu zararın davalı idare tarafından karşılanması gerektiği iddiasıyla başvurular yapıldığı ve davaların açıldığı anlaşıldığı,

Bu bilgiler ışığında davacının bir zararının bulunup bulunmadığı hususu değerlendirildiğinde; kanun gereği zorunlu olarak OYAK üyesi olan davacının, OYAK nezdindeki birikiminin kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlem nedeniyle emsallerine nazaran daha düşük kaldığı ve bu farklılığı giderebilmek adına bir miktar fazladan ödeme yapmak durumunda kaldığının anlaşıldığı, bu durumun davacının mal varlığında bir azalma meydana getirdiği, bu azalmanın davacının kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işleminden kaynaklandığının açık olduğu,

Bu duruma göre; kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlem nedeniyle davacının OYAK birikimleri bakımından zarara uğradığının kabulünün zorunlu olduğu, bu zararın davalı idarece karşılanması gerektiği,

Davalı idarece davacıya ödenmesi gereken tazminatın miktarına gelince; tazminat hukuku ilkelerine göre, gerçek zararın tazmini esas olup zararı doğuran işlem nedeniyle aynı zamanda bir kısım menfaatler elde edilmişse bunların da dikkate alınmasının zorunlu olduğu; bu çerçevede, kamu görevinden çıkarılması sonrasında OYAK tarafından davacıya ödenen tutarın davacının tasarrufuna geçmiş olması nedeniyle bunun da ihraç işlemi nedeniyle davacı lehine ortaya çıkmış bir menfaat olarak değerlendirilmesi ve bu menfaatin/gelirin mahsubu suretiyle gerçek zararın belirlenmesi gerektiği,

Belirtilen şekilde gerçek zararın tespiti amacıyla yapılması gereken hesaplamaların uzmanlık gerektirmesi nedeniyle bu hususta bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verildiği ve bilirkişiden, davacıya kamu görevinden çıkarılması sonrasında OYAK tarafından yapılan toplu ödeme miktarı, kamu görevine iadesi sonrasında kendisinden istenilen ve ödenen tutar ile bu ödemelerin tarihleri ve OYAK tarafından davacıya ödenen tutarın davacının uhdesinde kaldığı süre dikkate alınarak hesaplama yapılması ve davacı lehine oluşan menfaat miktarı belirlenirken paranın olağan değerlendirme yöntemi olarak genel kabul görmüş olan mevduat faizinin (T.C. Merkez Bankasının yıllık bazda açıkladığı mevduat faiz oranlarının) dikkate alınmasının istenildiği,

Bu çerçevede yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporunda, davacıya ödenen tutarın davacının uhdesinde kaldığı süre dikkate alınarak davacı lehine oluşan menfaat miktarı belirlenirken yapılan hesaplamada 15/10/2020-13/01/2021 dönemi için 91 gün üzerinden faiz hesaplanması gerekirken 365 gün üzerinden hesaplama yapıldığı görüldüğünden, Dairelerince bilirkişi raporunda yer alan veriler üzerinden bu dönem için yapılan hesaplama sonucunda, OYAK tarafından, davacıya kamu görevinden çıkarılması sonrasında 34.625,19 TL

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

ödeme yapıldığı, bu tutarın davacının görevine iade tarihine kadar T.C. Merkez Bankasının yıllık bazda açıkladığı mevduat faiz oranlarıyla güncelleştirilmiş tutarının 65.664,60 TL olduğu, davacının kamu görevine iadesi sonrasında OYAK rezervinin emsalleriyle eşitlenebilmesi için ödediği tutarın (görevden ayrı kaldığı dönemdeki katkı payı ile bu döneme ilişkin aidatlarının nemasının toplamının) 83.249,35 TL olduğu, davacının ödediği bu tutar ile kamu görevinden çıkarılması sonrasında kendisine OYAK tarafından ödenen tutarın göreve iade tarihi itibarıyla güncellenmiş miktarı arasındaki farkın (83.249,35 TL - 65.665,60 TL = 17.584,75 TL) davacının gerçek zararını oluşturduğu sonucuna varıldığı,

Bilirkişi raporunun Dairelerince karara esas alınabilecek nitelikte bulunduğu ve taraflarca bilirkişi raporuna yapılan itirazların yerinde bulunmadığı,

Bu durumda; davacının kamu görevinden çıkarılması işlemi nedeniyle OYAK rezervlerinde meydana gelen düşüş nedeniyle uğradığı zararın ödenmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uygunluk, bu işleme karşı açılan davanın reddi yönünde verilen idare mahkemesi kararında hukukî isabet görülmediğinden söz konusu kararın kaldırılarak dava konusu işlemin iptaline ve 17.584,75 TL'nin davacıya ödenmesine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle, istinaf başvurusunun kabulü ile istinaf başvurusuna konu idare mahkemesi kararının kaldırılmasına; dava konusu işlemin iptaline; 17.584,75 TL maddi tazminatın davalı idare tarafından davacıya ödenmesine; fazlaya ilişkin tazminat isteminin reddine karar verilmiştir.

B-BURSA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 1. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2021/1439 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisi kesilen ve Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi'nin 14/11/2018 tarih ve E:2018/44, K:2018/1526 sayılı kararına istinaden görevine iade edilen davacı tarafından, anılan Mahkemenin iptal kararı uyarınca tüm özlük hakları kapsamında bulunan OYAK rezervinde meydana gelen farkın da ödenmesi gerektiğinden ve Mahkeme kararının eksik uygulandığından bahisle, OYAK tarafından kendisinden talep edilen ve ödemek zorunda kaldığı 27.150,53 TL'nin iadesine ilişkin başvurusunun reddine dair işlemin iptali ile bu tutarın, OYAK'a ödendiği 14/10/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tarafına ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

Eskişehir 1. İdare Mahkemesinin 09/12/2020 tarih ve E:2020/17, K:2020/811 sayılı kararının özeti:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 125. maddesine; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesine yer verildikten sonra,

Genel anlamı ile tam yargı davalarının, idarenin faaliyetlerinden ötürü, hakları zarara uğrayanlar tarafından idare aleyhine açılan tazminat davaları olduğu; bu tür davalarda mahkemenin, hem olayın maddi yönünü, yani zararı doğuran işlem ve eylemleri, hem de bundan çıkabilecek hukuki sonuçları tespit edeceği,

İdari faaliyetten zarar gören kişinin, faaliyetin ilişkili olduğu kamu hizmetinden yararlanan durumunda veya faaliyetin içinde, kamu hizmetinin görülmesine katılan bir kişi olabileceği gibi; idari faaliyetle, kamu hizmeti ile hiçbir yönden ilişkisi olmayan üçüncü bir kişi de olabileceği,

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

İdarenin kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olduğu; idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararların, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edildiği,

Tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idari işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği irdelenip, idarenin hizmet kusuru olup olmadığının araştırılması, hizmet kusuru yoksa kusursuz sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağına incelenmesi, tazminata hükmedilirken de her halde sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerektiği,

İdarenin hizmet kusuru nedeniyle sorumluluğunun, idarece yürütülen hizmetin kuruluşunda, düzenlenmesinde ve işleyişinde ortaya çıkan her türlü bozukluk, aksaklık ve eksiklik olduğu; bu bağlamda hizmet kusurunun, özel hukuktaki anlamından uzaklaşarak nesnelleşen, anonim bir niteliğe sahip, bağımsız karakteri olan bir kusur olduğu; hizmet kusurundan dolayı sorumluluğun, idarenin sorumluluğunun doğrudan doğruya ve asli nedenini oluşturduğu,

Bu kurala göre; idarelerin meydana gelen bir zarardan dolayı sorumlu tutulabilmeleri ve tazmin borcuyla yükümlü sayılabilmeleri için öncelikle ortada bir zararın bulunması, bu zararın meşru ve güncel olması, keza uğranıldığı öne sürülen zararın idarenin haksız ve hukuka aykırı bir işlem ve eyleminden kaynaklanması, ayrıca zararı doğuran olay ile idare arasında illiyet bağının kurulabilmesi gerektiği; ortada bir zarar bulunmakla birlikte eğer bu zarar idareye isnat edilemiyorsa, idarenin tazmin borcundan sorumlu tutulmasının mümkün olmadığı,

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Diyarbakır ili 8. Ana Jet Üs Komutanlığı emrinde astsubay olarak görev yapmakta iken ahlak dışı hareketlerde bulunduğu bahisle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkisinin kesildiği, bu işlemin iptali istemiyle açılan davanın AYİM 1. Dairesi'nin 24/02/2015 tarih ve E:2014/143, K:2015/209 sayılı kararıyla reddedildiği, anılan karara karşı yapılan karar düzeltme isteminin de aynı Dairece reddedilmesi üzerine, davacının Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı Bireysel Başvuru neticesinde, Anayasa Mahkemesi tarafından hak ihlali yapıldığına dair karar verilerek dosyanın Diyarbakır 3.İdare Mahkemesi'ne gönderildiği, Diyarbakır 3. İdare Mahkemesince yeniden yapılan yargılama sonucunda 14/11/2018 tarih ve E:2018/44, K:2018/1526 sayılı kararı ile dava konusu işlemin iptaline, davacının dava konusu işlem nedeniyle yoksun kaldığı parasal haklarının ödenmesi talebinin kabulüne karar verildiği, verilen iptal kararı uyarınca görevine iade edilen davacının açıkta kaldığı döneme ilişkin üyelik aidatları toplamı olan 16.737,480 TL'nin davalı idarece 15/08/2019 tarihinde OYAK'a ödendiği, ardından OYAK Genel Müdürlüğü'nün 09/10/2019 tarih ve 7260576 sayılı yazısı ile davacının göreve iadesi nedeniyle aktif OYAK üyeliğinin tekrar başlatıldığı, iki üyeliğinin birleştirilmesi amacıyla EMS (Emekli Maaş Sistemi) üyeliğinin sonlandırılacağı ve ilk üyeliğine ait cari hesabının canlandırılacağı, bunun için EMS'de geçirdiği dönem için hesaplanan 12.269,29 TL rezerv farkı ve toplu gelen aidatların ilgili aylara dağıtılması için 14.881,24 TL emsal farkı olmak üzere toplam 27.150,53 TL tutarın 14/10/2019 tarihine kadar Kuruma yatırılmasının davacıdan talep edildiği, davacı tarafından talep edilen rezerv farkı ve emsal farkı tutarının 14/10/2019 tarihinde OYAK hesabına yatırıldığı, akabinde EMS üyeliğinin iptal edilerek aktif cari hesabının emsalleri ile aynı olacak şekilde

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

canlandırılması amacıyla OYAK'a ödemiş olduğu rezerv farkı ve emsal farkı tutarı olan 27.150,53 TL'nin ödenmesi istemiyle 06/11/2019 tarihinde davalı idareye başvuruda bulunulduğu, anılan başvurunun 13/12/2019 tarih ve 760567 sayılı Milli Savunma Bakanlığı işlemiyle reddi üzerine bu işlemin iptali ile söz konusu tutarın, OYAK'a ödeme yaptığı 14/10/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tarafına ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşıldığı,

Kararda aktarılan 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun "Kurumun gelirleri" başlıklı 18.maddesi uyarınca, OYAK kesintilerinin maaş üzerinden hesaplanarak Kurum hesabına yatırıldığı hususunda şüphe bulunmadığı ve aidat kesintisinin yapılmasının ön koşulunun da kurum üyeliği olduğunun görüldüğü,

Uyuşmazlıkta, dava dosyasındaki bilgi ve belgeler ile Mahkemelerinin ara kararına OYAK Genel Müdürlüğü tarafından verilen cevap ve eklerinin incelenmesinden; davalı idarece, hukuka aykırılığı yargı kararı ile tespit edilen işlem nedeniyle davacının statü dışında kaldığı döneme ilişkin üyelik aidatlarının geriye dönük olarak davacının maaşından kesilerek OYAK'a ödenmiş olduğu, davacının TSK'dan ilişkisinin kesildiği tarih ile Mahkeme kararı üzerine tekrar görevine başladığı tarih arasındaki görev aylıklarının ödenmemesine bağlı olarak OYAK üye aidatlarının davalı idarece zamanında OYAK'a gönderilememesinden kaynaklı üyeliğinin emsalleri ile aynı seviyesine ulaşabilmesi için görevden ayrı kaldığı döneme ilişkin rezerv farkı ve emsal farkı tutarı toplamı olan 27.150,53-TL'nin davacıdan talep edilmesi üzerine bu tutarın davacı tarafından OYAK'a ödendiği, ödenen bu meblağın davalı idarenin hukuka aykırı işleminden kaynaklı olduğundan bahisle davalı idareden talep edilmesine rağmen davalı idarenin personelin maaşının ödendiği sırada aidat kesintisi yapma yükümlülüğü bulunduğundan ve üye aidatlarının OYAK'a iletilmesine aracılık ettiğinden bahisle başvurunun reddedildiği görülmekle, uyuşmazlıkta hukuka aykırılığı yargı kararıyla tespit edilen işlem nedeniyle davacının statü dışında kaldığı döneme ilişkin maaş ödemesinin yapılmadığı ve buna bağlı olarak üyelik aidatlarının OYAK hesabına yatırılmadığı, davalı idarece söz konusu hatalı işlem tesis edilmese idi davacının görevini ifa edeceği ve buna bağlı olarak her ay maaşı üzerinden hesaplanan OYAK kesintilerinin OYAK hesabına yatırılacağı tartışmasız olduğu dikkate alındığında, davacının davalı idarenin hukuka aykırı işlemi sebebiyle statü dışında kaldığı döneme ilişkin üyelik aidatlarının zamanında kuruma ödenmemesi nedeniyle emsallerinin seviyesine ulaşabilmek ve OYAK üyeliğinin yeniden ihyası için OYAK hesabına fazladan ödemek durumunda kaldığı tutarın davalı idarece tazmin edilmesi gerektiği sonucuna varıldığı,

Bu durumda, kararda aktarılan mevzuat uyarınca, OYAK kesintilerinin maaş üzerinden hesaplanarak kurum hesabına yatırıldığı ve aidat kesintisinin yapılmasının ön koşulunun da kurum üyeliği olduğu görülmekle, davacının OYAK üyeliğinin hukuka aykırılığı mahkeme kararıyla ortaya konulan işlem nedeniyle sonlandığı ve OYAK aidatlarının da bu nedenle ödenmediği anlaşılmış olup, davacının statü dışında geçirdiği süreler nedeniyle emsallerinin seviyesine ulaşabilmek ve OYAK üyeliğinin yeniden ihyası için OYAK hesabına fazladan ödediğini ileri sürdüğü rezerv farkı ve emsal farkı tutarının davalı idarece davacıya ödenmesi gerektiği sonucuna

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

varıldığından davacı tarafından 27.150,53-TL'nin ödenmesi istemiyle 06/11/2019 tarihinde davalı idareye yapılan başvurunun reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı,

Öte yandan, dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığından, davacının emsallerine nazaran eksik rezervinin tamamlanması amacıyla OYAK'a ödemiş olduğu rezerv farkı ve emsal farkı tutarı olan 27.150,53 TL'nin davalı idareye başvuru tarihi olan 06/11/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idarece davacıya ödenmesi gerektiği gerekçesiyle, dava konusu işlemin iptaline, tazminat isteminin kabulü ile davacının emsallerine nazaran eksik rezervinin tamamlanması amacıyla OYAK'a ödemiş olduğu rezerv farkı ve emsal farkı tutarı olan 27.150,53-TL'nin davalı idareye başvuru tarihi olan 06/11/2019 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idarece davacıya **ödenmesine** karar verilmiştir.

Bursa Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 12/11/2021 tarih ve E:2021/1439, K:2021/123 sayılı kararının özeti:

Eskişehir 1. İdare Mahkemesi kararının dayandığı gerekçenin usul ve yasaya uygun olduğu, istinaf başvurusunun kabulünü gerektiren başka bir neden de bulunmadığı gerekçesiyle, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar verilmiştir.

C-ANKARA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 2. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2023/1458 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Davacı tarafından Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda Astsubay olarak görev yapmaktayken, Milli Savunma Bakanlığı'nın 26/05/2021 tarih ve 2021/49 sayılı kararı ile kamu görevinden çıkarıldıktan sonra, kamu görevinden çıkarılma işleminin iptali istemiyle Edirne İdare Mahkemesinin 27/10/2021 tarih ve E:2021/891 K:2021/1498 sayılı kararı ile işlemin iptaline karar verilmesi üzerine göreve iade edildiği, kendisi ile aynı rütbe ve kıdemdeki üyelerin Ordu Yardımlaşma Kurumu'nda biriken ve Ordu Yardımlaşma Kurumu tarafından ödendiği takdirde hesabının aktif hale getirileceği belirtilen 565.585,67 TL'nin OYAK'a ödenmesi sonrasında, OYAK'a ödediği ve kamu görevinden çıkarılması sonrasında OYAK tarafından kendisine ödenen 504.035,45 TL'nin mahsubu sonucu kalan 61.208,07 TL'nin tarafına ödenmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 19/04/2022 tarih ve 9896742 sayılı işlemin iptali ile işlem nedeniyle mahrum kaldığı parasal haklarına karşılık şimdilik 100,00 TL'nin (miktar artırımını ile birlikte 61.208,07 TL) ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

Ankara 8. İdare Mahkemesinin 31/01/2023 tarih ve E:2022/1017, K:2023/237 sayılı kararının özeti:

205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun 17. ve 18.maddelerine yer verildikten sonra; 7075 sayılı Kanun'un 10.maddesinin 1.fıkrasındaki, ".....*Bu kapsamda göreve başlayanlara, kamu görevinden çıkarılma tarihlerini takip eden aybaşından göreve başladıkları tarihe kadar geçen süreye tekabül eden mali ve sosyal hakları ödenir. Bu kişiler, kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamaz.*" düzenlemenin Anayasa Mahkemesinin, 12/01/2023 tarih ve 32071 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 30/06/2022 tarih ve E:2018/137, K:2022/86 sayılı kararıyla iptal edildiği belirtilmiş,

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

Kararda yer verilen mevzuat uyarınca, OYAK kesintilerinin maaş üzerinden hesaplanarak Kurum hesabına yatırıldığı hususunda şüphe bulunmadığı ve aidat kesintisinin yapılmasının ön koşulunun da Kurum üyeliği olduğunun görüldüğü; buna göre, davacının OYAK üyeliğinin idarenin daha sonradan Mahkeme Kararıyla iptal edilen kamu görevinden çıkarılması işlemi nedeniyle sonlandığı ve OYAK aidatlarının da bu nedenle ödenmediğinin görüldüğü,

Uyuşmazlıkta; davacının OYAK üyeliğinin Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu olmasının ayrılmaz ve doğal bir sonucu olduğu, 7075 sayılı Kanun'un 10.maddesinin 1.fıkrasında yer alan kamu görevinden çıkarılmalarından dolayı herhangi bir tazminat talebinde bulunamayacaklarına ilişkin düzenlemenin Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edildiği, davacı tarafından OYAK nemalarındaki emsalleri arasında oluşan farkın da kamu görevinden çıkarılması sebebiyle meydana gelen zararın tazmini istemine ilişkin olduğunun anlaşıldığı,

Mahkemelerinin 22/12/2022 tarihli ara kararıyla davacıya miktar artırım talebinde bulunup bulunmadığının sorulması üzerine Mahkemenin kaydına 02/01/2023 tarihinde giren ara karar cevabı ile uğranılan maddi zarara karşılık 100,00 TL'nin 61.2087,07 TL'ye arttırıldığı anlaşıldığı,

Bu durumda; kamu görevinden çıkarıldıktan sonra Mahkeme kararı ile kamu görevine iade edilen davacı tarafından, kamu görevinden çıkarılması sebebiyle oluşan OYAK nema farkının iadesi talebinin reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı,

Öte yandan dava konusu işlem hukuka aykırı bulunduğundan işlem sebebiyle davacının mahrum kaldığı 61.208,07 TL'nin Anayasanın 125.maddesi uyarınca davacının 11/04/2022'den itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi gerektiği gerekçesiyle, dava konusu işlemin iptali ile işlem sebebiyle davacının mahrum kaldığı 61.208,07 TL'nin OYAK'a ödemenin yapıldığı 11/04/2022 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinin 21/09/2023 tarih ve E:2023/1458, K:2023/3278 sayılı kararının özeti:

Ankara 8. İdare Mahkemesi kararının dayandığı gerekçenin usul ve yasaya uygun olduğu, istinaf başvurusunun kabulünü gerektiren başka bir neden de bulunmadığı gerekçesiyle, istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar verilmiştir.

II-İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY:

Uyuşmazlıklar, kamu görevinden çıkarılıp iade edilen OYAK üyelerinin, göreve iadeleri sonrasında OYAK'taki birikimleri bakımından emsallerinin seviyesine gelebilmek için yaptıkları ödeme nedeniyle meydana gelen zararları tazmin edilirken, kamu görevinden çıkarıldıkları zaman OYAK tarafından kendilerine iade edilmiş olan birikimlerinin kamu görevine iade edilmelerinden sonra OYAK'a geri ödendiği tarihe kadar kendilerinin tasarrufunda kalmış olması nedeniyle elde ettikleri faydanın/getirinin tazminat miktarından indirilip indirilemeyeceğinden kaynaklanmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

İLGİLİ MEVZUAT :

1- Anayasa

Yargı Yolu:

Madde 125 – İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır....

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

2- 7075 sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında
Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanun:

Kararların uygulanması

MADDE 10- (Değişik: 25/7/2018-7145/22 md.) Kamu görevinden, meslekten veya görev yapılan teşkilattan çıkarılan ya da ilişkisi kesilenlere ilişkin başvurunun kabulü hâlinde karar, kadro veya pozisyonunun bulunduğu kuruma, yükseköğretim kurumlarında kamu görevinden çıkarılan öğretim elemanları için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir. Kamu görevine iade edilmesine karar verilenlerin eski kadro veya pozisyonuna atanması esastır. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 24/12/2019 tarihli ve E.: 2018/159, K.: 2019/93 sayılı Kararı ile.) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilenlerin atama teklifleri; (...) önceki kadro unvanlarına uygun olarak on beş gün içinde yapılır. Kurumlar, bildirim veya atama teklif tarihini takip eden otuz gün içerisinde atama işlemlerini tamamlar. Bu kapsamda yer alan personele ilişkin kadro ve pozisyonlar, ilgililere ilişkin atama onaylarının alındığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ilgili mevzuatı uyarınca ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Söz konusu kadro ve pozisyonlar, herhangi bir şekilde boşalmaları hâlinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Atama emri, ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgililere tebliğ edilir. Tebliğ tarihini takip eden on gün içerisinde göreve başlamayanların bu maddeden doğan atanma hakkı (...) düşer. Kamu kurum ve kuruluşları atama ve göreve başlatma işlemlerinin sonucunu, işlemlerin tamamlanmasını takip eden on beş gün içinde Devlet Personel Başkanlığına bildirirler. İlgililerin kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin kanun hükmünde kararname hükümleri, bu fıkrafta belirtilen kişiler bakımından tüm hüküm ve sonuçlarıyla birlikte ortadan kalkmış sayılır. Bu kapsamda göreve başlayanlara, kamu görevinden çıkarılma tarihlerini takip eden aybaşından göreve başladıkları tarihe kadar geçen süreye tekabül eden mali ve sosyal hakları ödenir. (İptal cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 30/6/2022 tarihli ve E.: 2018/137, K.: 2022/86 sayılı Kararı ile.)

3- 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu

Kuruluş:

Madde 1 – Milli Savunma Bakanlığına bağlı olmak ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına bu kanunda yazılı sosyal yardımları sağlamak ve merkezi Ankara'da bulunmak üzere (Ordu Yardımlaşma Kurumu) teşkil edilmiştir.

Kurum, bu kanun ile hususi hukuk hükümlerine tabi olup, mali ve idari bakımdan muhtar ve hükmi şahsiyeti haiz bir teşekküldür.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

Kurumun üyeleri:

Madde 17 – Kurumun üyeleri (Daimi ve geçici) aşağıda gösterilmiştir.

a) (Değişik: 26/6/1996 - 4148/1 md.) Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında görevli bilumum muvazzaf subay sözleşmeli subay, askeri memur, astsubay, sözleşmeli astsubay ve uzman jandarmalar ile emekli maaşı sistemine giren üyeler ve ölümleri halinde sisteme devam etmek isteyen eşleri Kurumun daimi üyeleridir.

b) Uzman erbaşlar ile Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Kumandanlığı teşkilatında, Ordu Yardımlaşma Kurumu ve bu Kurumun sermayesinin % 50 sinden fazlasına sahip olacağı veya iştirak edeceği şirketlerde çalışan bilümüm maaşlı ve ücretli memur ve müstahdemlerden arzu edenler Kuruma daimi üye olabilirler.

c) Muvazzaflık hizmetini yapmakta olan yedek subaylar ve yedek astsubaylar Kurumun geçici üyeleridir.

(Ek: 26/6/1996 - 4148/1 md.) Geçici üyelikten daimi üyeliğe geçenler, Kurumca belirlenecek usuller dahilinde hesaplanacak aidat farkını nemaları ile birlikte ödemek şartıyla, geçici üyelikte geçen süreleri ile daimi üyelik sürelerinin birleştirilmesini isteyebilirler.

Kurumun gelirleri:

Madde 18 – (Değişik: 25/6/2009 - 5917/13 md.)

Kurumun gelirleri;

a) (Değişik:1/7/2022-7417/4 md.) Aylık (ek gösterge dâhil), taban aylığı ve kıdem aylığı toplam tutarına, en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dâhil) brüt tutarının,

- 1) Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlar için % 240'ının,
- 2) Ek göstergesi 7800 (dâhil) - 8400 (hariç) arasında olanlar için % 200'ünün,
- 3) Ek göstergesi 7000 (dâhil) - 7800 (hariç) arasında olanlar için % 180'inin,
- 4) Ek göstergesi 5400 (dâhil) - 7000 (hariç) arasında olanlar için % 150'sinin,
- 5) Ek göstergesi 3600 (dâhil) - 5400 (hariç) arasında olanlar için % 130'unun,
- 6) Ek göstergesi 2800 (dâhil) - 3600 (hariç) arasında olanlar için % 70'inin,
- 7) Diğerlerine % 40'ının,

ilave edilmesi suretiyle bulunan matrah üzerinden; muvazzaf subay ve astsubay, sözleşmeli subay ve astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar için % 10 oranında, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında çalışan memur ve sözleşmeli personel için % 10 oranında, yedek subaylar ve yedek astsubaylar için % 5 oranında yapılan kesintilerden,

b) Ordu Yardımlaşma Kurumunda veya bu Kurumun % 50 sermayesinden fazlasına sahip olduğu veya iştirak ettiği şirketlerde çalışanlardan daimi olarak Kurum üyesi olmayı kabul edenlerin sigorta primine esas aylık ücretlerinden % 10 oranında yapılan kesintilerden,

c) Kurum mevcutlarının işletilmesinden elde edilen gelirlerden,

d) Gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılan her türlü nakdi ve ayni menkul ve gayrimenkul bağışlarından,

e) (a) ve (b) bentlerinde sayılan daimi üyelerden Konut Ön Biriktirim Fonundan

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

yararlanmak isteyenler için (a) ve (b) bentlerinde belirtilen matrahlar üzerinden % 10 oranında yapılan ek kesintilerden,

oluşur. Askeri hâkim ve savcılar için yapılacak kesinti tutarı, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinde belirlenen ek göstergeler esas alınmak suretiyle, bulundukları rütbe, derece ve kademelere göre (a) bendinde belirtilen ödeme unsurları üzerinden hesaplanan miktara göre tespit olunur.

Madde 19 – Bu kanunla daimi ve geçici üyelere tanınan haklar, bunlardan ilk aidatın kesildiği tarihten başlar.

Kurumun yapacağı yardımlar:

Madde 20 – Kurumun üyelerine veya ölümleri halinde mirasçılarına yapılacak yardımlar şunlardır.

a) Daimi üyelere bir defaya mahsus olarak yapılacak toptan yardımlar şunlardır:

- (1) Emeklilik yardımı,
- (2) Malüliyet yardımı,
- (3) Ölüm yardımı.

(4) (Ek: 26/6/1996 - 4148/3 md.) Konut Ön Biriktirim Fonundan yararlanmak isteyenlere verilecek ve kullanım ve yönetim usulleri Genel Kurulca belirlenecek Konut Edindirme Yardımı.

b) Geçici üyeler: (Aidat kesildiği müddetçe)

- (1) Malüliyet yardımı,
- (2) Ölüm yardımı,

c) (Ek: 26/6/1996 - 4148/3 md.) Emekli maaşı sistemine giren üyelere yapılacak yardımlar ise şunlardır:

- (1) Emekli maaşı,
- (2) Ölüm yardımı.

Madde 21 – (Değişik: 25/4/1985 - 3184/1 md.)

En az 10 yıl müddetle Kurumda üye olarak bulunduktan sonra, görevli oldukları kuruluşlardan herhangi bir sebeple ayrılmak suretiyle üyeliği sona eren daimi üyeler emeklilik yardımından faydalanırlar.

(Ek: İki, üç, dört, beş, alt, yedi, sekiz, dokuz ve onuncu fıkralar 26/6/1996 - 4148/4 md.)

Birinci fıkraya göre emeklilik yardımına hak kazanarak görevli oldukları kuruluşlardan herhangi bir sebeple ayrılan üyeler isterlerse emeklilik yardımının 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakarak Emekli Maaşı Sistemine girebilirler.

26 ncı maddenin (a) fıkrasına göre tam ve daimi maluliyet yardımından yararlanacak üyeler; emeklilik yardımlarının 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakmak suretiyle Emekli Maaşı Sistemine girebilirler. 26 ncı maddenin (b) fıkrasına göre kısmi maluliyet yardımından yararlanan üyeler, emeklilik yardımından yararlanabilmeleri durumunda emeklilik yardımının 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını Kurumda bırakmak şartıyla Emekli Maaşı Sistemine girebilirler.

Kurum üyesi iken ölenin eşi, ölen üye için tahakkuk eden emeklilik yardımının kendisine

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

düşen miras payı oranında veya daha yüksek bir dilimde, Kurum Emekli Maaşı Sistemine girmiş bulunan üyenin ölümü halinde ise; varislerine ödenecek olan rezervinin 1/4'ünü veya 2/4'ünü veya 3/4'ünü yahut tamamını kurumda bırakmak veya iştirak edilecek dilimi tamamlamak suretiyle Emekli Maaşı Sistemine girebilir. Emekli Maaşı Sistemine giren üye eşinin ölümü halinde birikmiş rezervi kanuni mirasçılarına ödenir.

Tam ve daimi malul veya kısmi maluliyet yardımına hak kazanan üyeler ile muvazzaf iken ölen üyenin eşi, hak edilen emeklilik yardımları aidata esas albay maaşının yirmi katından az olduğu takdirde, isteklerine bağlı olarak emeklilik yardımlarını bu miktara kadar artırarak sisteme girebilirler.

Emekli maaşı sisteminde bulunanlar, sistemdeki 1/4, 2/4, 3/4 veya tam olan iştirak paylarının, bu dilimlerden birinde bulunacak şekilde, o yıldaki kendi emsali birikiminin esas alınarak indirilmesini veya yükseltilmesini isteyebilirler. Dilim indirim hakkı sadece bir kez ve sisteme girişten itibaren en az üç yıl geçtikten sonra kullanılabilir. Dilim yükseltme hakkı ise, yılda bir kez kullanılabilir.

Sistemde bulunan üyenin ölümü durumunda eşi, hak edilen ölüm yardımını rezervine ekleme hakkına sahip değildir.

Sistemde bulunan üyelerin, sisteme girişlerinden itibaren üç yıl geçtikten sonra rezervlerini alarak ayrılabilmesi mümkündür. Ancak, sistemden çıkanlar bir daha sisteme kabul edilemezler.

Sistemden çıkış müracaatları her yılın Aralık ayında yapılır ve sistemden çıkış, müteakip olağan Genel Kurul toplantısından sonra gerçekleştirilir.

Sistemden ayrılan üyelerin hakları, sahibi bulunduğu rezerv kendisine ödeninceye kadar devam eder.

4-25 Ordu Yardımlaşma Kurumu Yasal Yardımlar Uygulama Yönergesi

AMAÇ

MADDE-1: Bu Yönergenin amacı; 205 sayılı OYAK Kanunu çerçevesinde üyelere yapılacak Yasal Yardımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

KAPSAM

MADDE-2: Bu Yönerge hükümleri, OYAK'ın daimi üyelerine (Emekli Maaşı Sistemi'ne katılan üyeler hariç) yapılacak Yasal Yardımlar (Emeklilik Yardımı, Aidat İadesi, Ölüm Yardımı) ile geçici üyelerine yapılacak Ölüm Yardımını ve bu yardımlara yönelik diğer işlemleri kapsar.

TANIMLAR

MADDE-3: Bu Yönergede geçen ve aşağıda açıklanan tanımlar hizalarında belirtilen anlamları ifade eder.

...

Daimi Üye: OYAK Kanunu'nun 17'nci maddesinin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen daimi üyelerdir. Ancak Emekli maaşı sistemine katılanlar bu Yönerge kapsamında değildir.

Geçici Üye: OYAK Kanunu'nun 17'nci maddesinin (c) fıkrasında belirtilen OYAK'ın üyeleridir.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

Aidat Tutarı: OYAK Kanunu'nun 18'inci maddesi gereği her ay, görevde olan daimi OYAK üyelerinin OYAK aidatlarına esas maaşlarından kesilen %10, geçici OYAK üyelerinin ise OYAK aidatına esas maaşlarından kesilen %5 oranındaki tutardır.

...

Teknik Faiz: Tasarruf primi tutarına tahakkuk eden yıllık %5 faizdir.

Ek Kanuni Yardım: Üye birikimlerine %5 teknik faizin üzerinde verilen nemadır. Ek Kanuni yardım 1995 yılından itibaren kar payı ile birlikte hesaplanmaktadır.

Nema: Kurumun üyelerine dağıttığı %5 teknik faiz ve kar paylarından oluşan toplam gelirin ortalama üye rezervlerine oranıdır.

Kar Payı: Ait olduğu yılın toplam teknik rezervi ve ek kanuni yardımlarının toplamı ile kümülatif kar payı toplamlarına o yıla ait nemanın uygulanması ile oluşan değerdir.

Tahmini Nema: Her yıl Olağan Genel Kurul tarafından onaylanan Çalışma Programı ve Bütçesinde öngörülen orandır.

Kesinleşen Nema: Her yıl Genel Kurul tarafından onaylanan, toplam dağıtımına esas karın üye hesaplarına aktarılmasında kullanılan orandır.

Emsal Farkı: Çeşitli sebeplerle ilgili ayında mutemet tarafından kesilemeyen aidatların, sonradan toplu olarak ödenmesi halinde, ilgili aylara aktarılabilmesi için ödemenin yapılacağı tarih itibarıyla hesaplanan ve üyeden talep edilen kesinleşmiş ve tahmini kar payı tutarlarının toplamıdır.

EMEKLİLİK YARDIMI

MADDE-9: Daimi üye Aidat tutarı esas itibarıyla üç ana unsurdan oluşmakta olup aidat içindeki paylar kuruluş hesaplamaları ile;

- Tasarruf Primi %89,6333
- Riziko Primi %7,7500
- Masraf Primi %2,6167

olarak saptanmıştır.

Emeklilik Yardımının esasını daimi üyelerden alınan %10 aidatın tasarruf primi kısmı oluşturur.

Emeklilik Yardımı hesabı: Üyenin tasarruf priminin, bileşik faiz esasına göre yıllık %5 faizle değerlendirilmesi ile sonradan bu birikime ilave edilen ek kanuni yardım ve bu toplam üzerinde aktarılan kar paylarından oluşur.

Teknik Rezerv hesabı: Ait olduğu yıla kadarki tüm tasarruf primleri ile teknik faizlerin toplamından oluşan geçmiş yıl teknik rezervinin %5 teknik faiz oranı ile çarpılması sonucu oluşan rakamla, o yılın tasarruf primleri ve onların adet usulü %5 teknik faiz oranı ile çarpılması sonucu oluşan rakamların toplamı o yılın teknik faiz rakamı olup 31 Aralık tarihi itibarıyla üye hesaplarına aktarılır. Ait olduğu yılın teknik faiz rakamının belirlenmesinden sonra, üyenin tüm tasarruf primleri ile teknik faizlerinin toplamı teknik rezervini oluşturur.

Ek Kanuni Yardım hesabı: Ait olduğu yılın toplam teknik rezervi ile o yıla kadar ki ek kanuni yardım ve kar payları toplamının ek kanuni yardım oranı ile çarpılması sonucunda o yılın ek kanuni yardımı oluşur ve 31 Aralık tarihi itibarıyla üye hesaplarına aktarılır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

Kar Payı Hesabı: Ait olduğu yılın toplam teknik rezervi ve ek kanuni yardımlarının toplamı ile çarpılarak hesaplanır ve Genel Kurulların kar dağıtım kararını takiben üyelerin 31 Aralık tarihli rezervlerine aktarılır.

Üyelerin, teknik rezerv, ek kanuni yardım ve kesinleşmiş kar payı hesapları toplamından oluşan Emeklilik yardımı görevle ilişkisinin kesildiği tarih esas alınarak hesaplanır ve ödenir. İlişikisinin kesildiği yıla ait kar payı ise, o yıla ait Genel Kurul'un kar dağıtım kararını takiben hesaplanır ve ödenir.

GÖREVE İADE İŞLEMLERİ

MADDE-16: Görevli oldukları kuruluşlar tarafından görevlerine son verilmesi sonucunda OYAK aktif üyelikleri sona eren ve daha sonra herhangi bir sebeple göreve iade edilen üyelerin işlemleri aşağıdaki esaslar doğrultusunda yürütülür.

...

III-İlk Üyeliğinde Emeklilik Yardımı İşlemi Yapılan Üyelerin Göreve İade İşlemleri

A-Emekli maaşı sistemine (EMS'ye) girmemiş olan üyeler için; göreve iade tarihi itibarıyla kesinleşmiş ve tahmini kar payları dahil emeklilik yardımı tutarı ve ilk üyeliğinin bitiş tarihinden sonra mutemetlik tarafından gönderilen toplu OYAK aidatları var ise bu aidatlara ait emsal farkı hesaplanarak üyeden talep edilir.

a) Hesaplanan tutarların üye tarafından yatırılması durumunda,

1-İlk üyeliğinin bitiş tarihinde yapılan tüm işlemlerin iptal edilir.

2-İlk üyeliğe ait üye cari hesabı aktif hale getirilir.

3-İlk üyeliğinin bitiş tarihinden sonra mutemetlik tarafından gönderilen toplu OYAK aidatlarının ilgili aylara kaydedilir.

4-İki üyelik süresi birleştirilir.

b) Hesaplanan tutarların üye tarafından yatırılmaması durumunda,

1-İlk üyeliğinin bitiş tarihinde yapılan tüm işlemler iptal edilir.

2-İlk üyeliğe ait üye cari hesabı aktif hale getirildiği,

3-İlk üyeliğinin bitiş tarihinde üyeye ödenen Emeklilik yardımı tutarı üye cari hesabına bu tarih itibarıyla borç olarak kaydedilir.

4-İlk üyeliğinin bitiş tarihinden sonra mutemetlik tarafından gönderilen toplu OYAK aidatları OYAK hesaplarına giriş tarihi itibarıyla cari hesaba aktarılır.

5-İki üyelik süresi birleştirilir...

5-2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun:

Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu:

Madde 3/C-

...

4. Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunun görevleri şunlardır:

...

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

c) Benzer olaylarda, bölge idare mahkemesi dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması hâlinde; resen veya ilgili bölge idare mahkemesi dairelerinin ya da istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların bu aykırılığın veya uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, istemin uygun görülmesi hâlinde kendi görüşlerini de ekleyerek Danıştaydan bu konuda karar verilmesini istemek.

...

5. Dördüncü fıkranın (c) bendine göre yapılacak istemler, konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kuruluna iletilir. İlgili dava daireleri kurulunca üç ay içinde karar verilir. Aykırılık veya uyuşmazlığın giderilmesine ilişkin olarak bu fıkra uyarınca verilen kararlar kesindir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Başvuruya konu olan kararlar arasındaki aykırılık, kamu görevinden çıkarılıp iade edilen OYAK üyelerinin, göreve iadeleri sonrasında OYAK'taki birikimleri bakımından emsallerinin seviyesine gelebilmek için yaptıkları ödeme nedeniyle meydana gelen zararlarının idareden tazminini talep ederken, kamu görevinden çıkarıldıkları zaman OYAK tarafından kendilerine iade edilmiş olan birikimlerinin kamu görevine iade edilmelerinden sonra OYAK'a geri ödendiği tarihe kadar kendilerinin tasarrufunda kalmış olması nedeniyle anılan miktardan elde ettikleri faydanın/getirinin, OYAK tarafından kendilerinden talep edilen miktar hesabından dikkate alınıp alınmayacağı noktasında toplanmaktadır.

İdare, kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen zararları tazminle yükümlü olup idari eylem ve/veya işlemlerden doğan zararların, idare hukuku kuralları çerçevesinde hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmesi gerektiği açıktır. Anayasa'nın 125. maddesinde de, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu belirtilmiş ve idarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu da vurgulanmıştır.

Ayrıca, OHAL kararlarıyla görevlerinden ihraç edilen kamu görevlilerinin yine OHAL komisyonu kararı ile görevlerine iade edilmeleri üzerine mahrum kaldıkları, başka bir ifade ile ihraç işlemi nedeniyle alamadıkları mali ve sosyal haklarıyla ilgili kendilerine yapılacak ödemelere ilişkin düzenleme 7075 sayılı Kanun'un 10.maddesinin 1. fıkrasında düzenlenmiş olup; anılan düzenlemede; ilgililere, kamu görevinden çıkarılma tarihlerini takip eden aybaşından, göreve başladıkları tarihe kadar geçen süreye tekabül eden mali ve sosyal haklarının ödeneceği, yani kamu görevlilerinin ihraç işlemi olmasaydı görev yaptıkları kurumda elde edecekleri mali ve sosyal haklarının kendilerine iadesi öngörülmüştür.

Aykırılığın giderilmesine konu edilen dosyalardaki davacılar, OYAK üyesiiken, kamu görevinden çıkarılan ve daha sonra OHAL komisyonun verdiği "kabul" doğrultusundaki kararlar ile ya da yargı kararları neticesinde göreve iade edilen kişilerdir. Davacıların OYAK birikimlerinin, kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlemler nedeniyle zarara uğradığı ve bu zararın da davalı idarece karşılanması gerektiği noktasında bir tartışma bulunmamaktadır. Nitekim, aykırılığın giderilmesine konu edilen Bölge İdare Mahkemesi kararları da esas yönünden "iptal"

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

doğrultusundadır yani davacıların zararlarının olduğu ve zararın idare tarafından karşılanması gerektiği kabul edilmektedir. Fakat idare tarafından karşılanması gereken zarar miktarı hesaplanırken, davacılara kamu görevinden ihraç edildikleri dönemde OYAK tarafından yapılan ödemeler yönünden bir değerlendirme yapıp yapılmayacağı noktasında aykırılık oluşmaktadır.

Kanunlar, kapsamındaki herkese tatbik imkanına sahip olmak üzere soyut (kişilik dışı) ve genel hüküm ve düzenlemeler içermektedir ve kanunların, her olaya özgü bir şekilde ayrıntılı hükümler içermesi mümkün olamayacağından, uyuşmazlığın çözümünde bir kanuni boşluk saptanırsa hukukun genel ilkelerine göre çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Tazminat hukuku ilkelerine göre, gerçek zarar hesabında, idarenin eylem veya işlemi sonucu kişinin maruz kaldığı menfi zararlar (harcama, azalma, değer kaybı, zayıat gibi mal varlığındaki azalışlar) ile müspet zararların (mahrum kalınan hak, menfaat veya gelirler) toplamından aynı işlem veya eylem sonucu elde edilen hak, menfaat ve gelirlerin mahsubu sonucu ortaya çıkan müspet fark dikkate alınır.

7075 sayılı Kanun'un 10. maddesinde de, idareye, kamu görevine iade edilen kamu görevlisi açısından, "gerçek zarar"ın tazmini sorumluluğu yüklenmiştir, yani açıkta kalınan dönemde yoksun kalınan mali ve sosyal hakların ödenmesi ile idare sorumlu tutulmuştur. 7075 sayılı Kanunda veya konuyu düzenleyen diğer mevzuat hükümlerinde de mahsup işlemi yapılmayacağı yönünde bir düzenleme yer almadığından, mahsuplaşma işlemi yapıldıktan sonra ilgililere ödeme yapılması gerekmektedir çünkü mahsuplaşma işlemi gerçek zararın tazmini çerçevesinde uygulanan genel bir kural olup, istisnai bir durum mevcutsa bunun düzenlemede ayrıca belirtilmesi icap etmektedir.

Ordu Yardımlaşma Kurumu, Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına sosyal yardım sağlamak amacıyla Milli Savunma Bakanlığına bağlı olarak kurulmuş, kuruluşuna ilişkin 205 sayılı Yasanın 1. maddesinde, Kurumun, bu Yasa ile özel hukuk hükümlerine tabi, mali ve idari bakımdan muhtar ve hükmi şahsiyeti haiz bir teşekkül olduğuna işaret edilmiştir. OYAK'ın üyeleri; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı mensupları ve Kanun'da belirttiği şekliyle siviller dahil kendi isteğiyle katılan çalışanlardan oluşmaktadır. OYAK, maden, metalürji, çimento, beton kağıt, otomotiv, lojistik, finans, kimya, gıda, tarım ve enerji sektörlerinde faaliyet göstererek üye birikimlerini karlılık ve verimlilik hedefiyle yönetmektedir. OYAK üyeliğinde 10 yılını doldurduktan sonra görevli oldukları kuruluşlardan herhangi bir sebeple ayrılarak daimi üye statüsü sona eren üyelerin emeklilik yardımına hak kazandığı, çeşitli sebeplerle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan daimi üyelerden üyelik süresi 3 yıldan az olanlara hiçbir ödeme yapılmadığı, 3 ila 10 yıl arasında olanlara birikmiş aidatlarının kar paysız olarak iade edildiği, 10 yılını dolduranlara emeklilik yardımının ödendiği görülmektedir. OYAK üyelerine, emeklilik, ölüm ve maluliyet alanlarında ek yardımlar sağlamak üzere kurulmuş tamamlayıcı bir mesleki emeklilik fonudur. OYAK, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan bağımsız olarak üyelerine ek katkı sağlamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

Kamu görevinden çıkarılmış olan OYAK üyelerine çıkarılma tarihleri itibarıyla birikmiş olan aidatları nemalandırılmış haliyle ödenmiş ve bunlardan daha sonra göreve iade edilenlerin OYAK üyelikleri kanun gereği yeniden gerçekleşmiştir. Ancak kamu görevinden çıkarıldıkları tarihte kendilerine iade edilmiş olan birikimlere ve açıkta geçirilen döneme ilişkin olarak davalı idare tarafından bilahare Kuruma intikal ettirilmiş olan aidatlara "*nemalandırma ve kâr payı uygulaması*" yapılmaması nedeniyle ilgililer ile emsallerinin Kurum nezdindeki rezervleri arasında bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Aykırılığın giderilmesine konu edilen dosyalardaki uyuşmazlıklarda, Kanun gereği zorunlu olarak OYAK üyesi olan ilgililerin, OYAK nezdindeki birikimlerinin kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlem nedeniyle emsallerine nazaran daha düşük kalması sebebiyle bu farklılığı giderebilmek adına idare tarafından ödeme yapılmasının istenildiği ve bu durumun ilgililerin mal varlığında bir azalma meydana getirdiği, bu azalmanın da kamu görevinden çıkarılma işleminden kaynaklandığı açıktır. İlgililer hakkında tesis edilen kamu görevinden çıkarılma işleminin de hukuka aykırı olduğu tespit edildiğinden bu zararın davalı idarece karşılanması gerekmektedir.

Davalı idare tarafından zararın karşılanacağı açık olmakla birlikte anılan zararın hesaplamasında "gerçek zararın" tespit edilmesi gerekmektedir. Çünkü ilgililere kamu görevinden çıkarılma tarihleri itibarıyla birikmiş olan aidatları OYAK tarafından nemalandırılmış haliyle ödenmiştir. İlgililere yapılan bu ödeme miktarı üzerinden açıkta geçirilen süre için hesaplanacak faydanın/getirinin, açıkta geçirilen dönem açısından elde edilen bir gelir olarak kabul edilmesi ve bu faydanın/getirinin zarar miktarından indirilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, ilgililerin sebepsiz zenginleşmesine yol açılacaktır.

Bu itibarla, kamu görevinden çıkarılan ve daha sonra yargı kararıyla ya da OHAL Komisyonu kararıyla kamu görevine tekrar iade edilen ilgililerin, emsallerinin OYAK nezdindeki rezervlerine ulaşmaları için, kamu görevinden çıkarıldıkları tarihte kendilerine nemalandırılmış şekilde ödenen birikimler ile anılan birikimlerin açıkta oldukları dönemde uhdesinde olması nedeniyle elde ettikleri faydayı/getiriyi OYAK'a iade etmeleri gerektiği; tersi bir ifadeyle, OYAK tarafından, ilgililerden istenebilecek miktarın, ilgililere kamu görevinden çıkarıldıkları tarihte yapılan ödemeler ile anılan ödemenin, ilgililerin uhdesinde kaldığı dönemdeki faydası/getirisi olduğu anlaşılmaktadır.

Bu konuyu düzenleyen gerek 7075 sayılı Kanunda gerekse 205 sayılı Kanunda aksi yönde bir hüküm bulunmadığı da anlaşıldığından; ilgililere, kamu görevinden çıkarıldıkları tarihte yapılan OYAK ödemelerinin, açıkta kalınan dönem zarfında nemalandırılması gerektiği ve bu hesaplama sonucunda elde edilen faydanın/getirinin de, OYAK tarafından ilgililerden talep edilebileceği; bu nedenle, anılan miktarın davacıların idareden talep ettikleri tazminat miktarından mahsup edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

III- SONUÇ :

Açıklanan nedenlerle; Bölge İdare Mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın, "ilgililere, kamu görevinden çıkarıldıkları tarihte yapılan OYAK ödemelerinin açıkta kalınan süre için

**T.C.
D A N I Ŗ T A Y
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU**

Esas No : 2024/50

Karar No : 2024/46

nemalandırılması ve bu nemalandırma sonucunda elde edilen faydanın/getirinin, davacıların idareden talep ettikleri tazminat miktarından mahsup edilmesi gerektiği" yolunda giderilmesine, kesin olarak, 08/10/2024 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
	Üye	Üye	Üye	

